

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

27 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Mocanu Serghei în numele inculpatului, prin care se solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Alexandru Vadim Xxxxx, născut la xxxxx, originar din s. Xxxxx r-nul Xxxxx, domiciliat or. Xxxxx str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 05.12.2016-12.05.2017
2. instanța de apel: 06.06.2017-12.09.2017
3. instanța de recurs: 24.11.2017 - 27.12.2017

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 mai 2017, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Alexandru Vadim Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 225 unități convenționale, ceea ce constituia la data comiterii infracțiunii suma de 4.500 lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Acțiunea civilă înaintată de Morozova N. și avocatul său Tataru G. a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

A fost respinsă ca neîntemeiată cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Alexandru V. la data de 20 septembrie 2016, în jurul orei 11.00, conducând autovehiculul de model „Mercedes-Benz Vito” cu n/î XXXXX, în mun. Chișinău pe str. Vasile Alecsandri, din direcția str. Alexei Mateevici spre șos. Hâncești, ajungând la trecerea de pietoni din preajma imobilului nr. 39 din str. Vasile Alecsandri, neglijând prevederile Regulamentului Circulației Rutiere, a comis tamponarea pietonului Morozova N., care la acel

moment traversa carosabilul de la dreapta spre stânga, relativ deplasării mijlocului de transport, la trecerea neregulată de pietoni semnalizată prin marcaj rutier. În rezultatul loviturii, pietonului Morozova N. i-au fost cauzate vătămări corporale, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 3000/D lin 19 octombrie 2016, se califică drept vătămări medii.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Alexandru V. a fost calificată *de drept* în baza art. 264 alin. (1) Cod penal și anume – *încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcarea ce a cauzat din imprudență vătămarea medie a integrității corporale și a sănătății.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

3.1 Procuror, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Alexandru V. să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 225 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an și încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 84 lei.

În motivarea apelului declarat, a indicat că:

- apreciind circumstanțele atenuante, instanța a clasificat infracțiunea incriminată lui Alexandru V. ca fiind o infracțiune ușoară, pe când sancțiunea art. 264 Cod penal, în vigoare la momentul comiterii infracțiunii, prevedea pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 3 ani, adică în conformitate cu art. 16 alin. (3) din Codul penal, infracțiunea se consideră ca fiind mai puțin gravă;

- instanța nu a luat în considerație faptul, că inculpatul a comis tamponarea pietonului Morozova N., pe trecerea pentru pietoni semnalizată prin marcajul rutier corespunzător, adică, unicul loc prin care pietonii pot traversa carosabilul fiind în siguranță, însă necăutând la acest fapt, Alexandru V., care era la volan, fiind informat de indicatoarele rutiere, că se află în apropiere de trecere de pietoni, a ignorat totalmente prevederile RCR și a comis tamponarea pietonului, care trecea regulamentar carosabilul;

- instanța, la pronunțarea sentinței a respins cererea privind încasarea cheltuielilor de judecată - 84 lei, care urmează a fi achitată de inculpat în beneficiul statului, suportate pentru efectuarea expertizei medico-legale nr. 3000/D din 19.10.2016, în privința părții vătămate Morozova N., solicitată de acuzare conform prevederilor art. 227-229 Cod de procedură penală, suma cheltuielilor fiind indicată de către expert direct în raportul de expertiză.

3.2 Partea vătămată Morozova N. și avocatul acesteia Tataru G., prin care au solicitat casarea parțială a acesteia, în partea pedepsei și a acțiunii civile, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care, lui Alexandru V. să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, totodată să fie admisă acțiunea civilă, cu încasarea

de la inculpat în beneficiul lui Morozova N. suma de 75.000 lei cu titlu de prejudiciu moral și 5.000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

În motivarea apelului declarat, a indicat că:

- la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de judecată nu a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal;

- greșit a fost constatat că, infracțiunea comisă de Alexandru V. face parte din categoria celor ușoare;

- nu poate fi reținută motivarea instanței, că inculpatul a înlăturat parțial consecințele accidentului rutier, achitând părții vătămate o parte din tratament, deoarece acest fapt nu corespunde adevărului și sunt niște declarații ale acestuia în scopul atenuării pedepsei;

- instanța de judecată menționează, că partea vătămată nu a obiectat împotriva faptului că, inculpatul a achitat o parte din tratament, însă o asemenea constatare nu poate fi reținută, deoarece audierea inculpatului s-a efectuat în lipsa părții vătămate și a reprezentantului său;

- pedeapsa cu amendă aplicată în privința inculpatului nu va asigura un efect suficient în vederea prevenirii pe viitor a unor asemenea infracțiuni;

- acțiunile infracționale care au fost comise asupra părții vătămate i-au provocat mari suferințe, până la moment este în incapacitate de a munci, ținând cont de vârsta înaintată și de faptul că, locuiește de una singură, iar până în prezent nu și-a regăsit liniștea sufletească, deoarece nu știe cum se va descurca mai departe;

- reieșind din circumstanțele în care a avut loc cauzarea leziunilor corporale, de gravitatea leziunilor corporale cauzate, stabilite prin raportul de expertiză medico-legală, mărimea compensației pentru prejudiciul moral adus de către inculpat, care va compensa suferințele morale, constituie suma de 75.000 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2017, a fost respins ca nefondat apelul procurorului și admis apelul părții vătămate Morozova N. și a avocatul acesteia Tataru G., fiind casată sentința în latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, și pronunțată în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost admisă acțiunea civilă, fiind încasat de la Alexandru V. în beneficiul lui Morozova N. prejudiciul moral în sumă de 70.000 lei și suma de 5.000 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, în rest dispozițiile sentinței au fost menținute.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat, că consideră corectă concluzia primei instanțe privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între elementele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpatul Alexandru V. și semnele componenței de infracțiune prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal.

În viziunea instanței de apel, prima instanță la stabilirea pedepsei a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 75 Cod penal, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care este mai puțin gravă, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei ce atenuază și agravează răspunderea, de

influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, corect și rațional a aplicat față de ultimul pedeapsă sub formă de amendă, fără privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport, deoarece inculpatul a recunoscut vina integral, s-a căit sincer de cele comise, este căsătorit, având la întreținere un copil minor, este de vârstă relativ tânără, anterior nu a fost condamnat.

Instanța de apel a menționat, că nu poate reține argumentele acuzatorului de stat și a părții vătămate în latura penală, precum că pedeapsa aplicată inculpatului Alexandru V. este una prea blândă, deoarece prima instanță corect a aplicat pedeapsă sub formă de amendă, fără privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport, deoarece sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, care permit aplicarea unei astfel de pedepse.

În viziunea instanței de apel, nu și-a găsit confirmarea nici temeiul invocat de procuror, precum că prima instanță eronat nu a încasat cheltuielile de judecată în sumă de 84 lei din contul inculpatului, deoarece aceste cheltuieli au fost efectuate în vederea demonstrării vinovăției inculpatului.

Cu referire la prejudiciul moral solicitat de partea vătămată, instanța de apel a menționat că partea vătămată a suferit de pe urma acțiunilor comise de către Alexandru V., astfel a încasat de la inculpat suma de 70.000 lei în beneficiul părții vătămate, considerând că această sumă v-a avea efect compensatoriu pentru partea vătămată și nu vine în contradicție cu prevederile art. 41 din Convenția Europeană pentru drepturile Omului, din care rezultă că suma pretinsă nu trebuie să fie exorbitantă și să nu tindă la o îmbogățire fără temei.

Totodată, instanța de apel a dispus încasarea cheltuielilor judiciare în cuantum de 5.000 lei, suportate de partea vătămată pentru acordarea asistenței juridice de către avocat.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Mocanu S. în numele inculpatului, prin care solicită casarea acesteia, în partea admiterii apelului părții vătămate Morozova N. și a avocatul acesteia Tataru G., cu menținerea în această parte a sentinței.

În motivarea recursului ordinar invocă:

- pentru a examina acțiunea civilă, în cadrul prezentei cauze, partea vătămată urma să prezinte probe ce ar demonstra cuantumul prejudiciului moral pretins;

- consideră prejudiciul moral încasat de către instanța de apel de la inculpat excesiv de mare și vine în contradicție cu prevederile art. 41 CEDO, din care rezultă că suma pretinsă nu trebuie să fie exorbitantă și tinde la o îmbogățire fără temei;

- din materialele cauzei rezultă că conform bonului de plată, partea vătămată a achitat pentru asistență juridică suma de 5.000 lei, însă nu se regăsește lista detaliată a actelor și acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestuia cu tariful și orarul.

În drept, recursul ordinar este întemeiat în baza pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, au depus referință privind opinia lor asupra recursului declarat:

7.1 Procurorul, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, deoarece instanța de apel just a încasat de la inculpat în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral în sumă de 70.000 lei, sumă care rezultă din suferințele cauzate ca rezultat al infracțiunii comise.

7.2 Avocatul Tataru G. în numele părții vătămate Morozova N., prin care a solicitat inadmisibilitatea recursului, deoarece acțiunile infracționale comise asupra părții vătămate, i-au cauzat mari suferințe, incapacitatea de muncă, iar la data de 07 noiembrie 2017 aceasta a decedat, ca urmare a complicațiilor survenite în urma accidentului rutier. Ultima lucra în calitate de poștaş, iar în urma accidentului, a suferit multiple leziuni corporale, ce i-au afectat capacitatea de muncă. Ce ține de argumentul, precum că cheltuielile judiciare în cuantum de 5.000 lei suportate de partea vătămată pentru acordarea asistenței juridice de avocat sunt exagerate, invocă, că în acest proces a fost stabilit un onorariu real, rezonabil și necesar, reieșind din complexitatea cauzei și acțiunile întreprinse de avocat, atât la faza urmăririi penale, cât și în cadrul ședinței de judecată.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, din următoarele considerente:

Reieșind din conținutul recursului, autorul invocă ca temei pentru recurs prevederile pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal constată, că autorul nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite și nici pedeapsa stabilită inculpatului, invocând doar dezacordul cu admiterea apelului părții vătămate Morozova N. și a avocatului acesteia Tataru G., și cu încasarea din contul inculpatului a prejudiciului moral în sumă de 70.000 lei și a cheltuielilor judiciare în sumă de 5.000 lei, din care motiv va fi supusă verificării hotărârea judecătorească contestată sub aspectul laturii civile în partea stabilirii prejudiciului moral și a cheltuielilor judiciare.

Așadar, în prezenta speță, rezultând din concluziile menționate în partea motivată a hotărârii instanței de apel, se reține că această instanță la capitolul stabilirii cuantumului prejudiciului moral a considerat că necesar a încasa din contul inculpatului prejudiciul moral în sumă de 70.000 lei, sumă care va fi una proporțională suferințelor psihice cauzate prin acțiunile inculpatului.

Deși, considerentele instanței de apel la aprecierea mărimii prejudiciului moral nu au fost desfășurate pe larg în hotărârea adoptată, în viziunea instanței de recurs concluziile menționate sunt juste, iar criticile recurentului nu constituie temeiuri verosimile de a răsturna situația în prezenta cauză, ce ar necesita intervenția instanței ierarhic superioare, în sensul casării hotărârii judecătorești adoptate de instanța de apel.

Așadar, din materialele cauzei se atestă, că în cadrul acestei cauze penale partea vătămată, Morozova N. și avocatul acesteia Tataru G. au înaintat acțiune civilă, în temeiul art. 219 Cod de procedură penală, solicitând inclusiv și încasarea prejudiciului moral în mărime de 75.000 lei, pentru suferințele cauzate în urma comiterii infracțiunii și a cheltuielilor judiciare în sumă de 5.000 lei, ce constituie cheltuieli pentru asistență juridică.

Opozant celor invocate de către recurent, Colegiul penal subsidiar notează, că în temeiul art. 1423 alin. (1) Cod civil, coroborat cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al făptuitorului prejudiciului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacere persoanei vătămate. Ținând cont de aceste împrejurări, se urmărește scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei. Astfel, instanța de recurs menționează că despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daunele materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

În susținerea celor enunțate, instanța de recurs menționează și jurisprudența CtEDO, *cauza Ernst c. Belgiei (15 iulie 2003)*, unde Curtea a statuat, în principiu, că „atunci când victima unei infracțiuni se constituie parte civilă în procesul penal, aceasta semnifică introducerea unei cereri în despăgubiri, chiar dacă ea nu a cerut, în mod expres, repararea prejudiciului suferit. Prin dobândirea calității de parte civilă în procesul penal, ea are în vedere nu numai condamnarea penală a autorului infracțiunii, ci și repararea pecuniară a prejudiciului pe care l-a suferit”.

Învederând aceste considerente ale instanței europene, Colegiul penal evidențiază, că în această speță inculpatul a comis infracțiunea de încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale și a sănătății părții vătămate Morozova N. În asemenea împrejurări, instanța de recurs consideră, că partea vătămată a suportat suferințe psihice în urma săvârșirii infracțiunii de către inculpat, astfel până la accident partea vătămată avea activitate, fiind angajată în calitate de poștaș, iar în rezultatul încălcării regulilor de securitate a circulației de către Alexandru V. care conducea mijlocul de transport, partea vătămată a suferit leziuni corporale medii, printre care și fracturarea piciorului, fapt care i-a afectat capacitatea de muncă, a cărei specific presupune deplasarea pe jos, a pierdut din mobilitatea avută anterior – consecințe

concret survenite în urma accidentului rutier produs din vina inculpatului. Astfel, partea vătămată având o vârstă înaintată și locuind de una singură, accidentul rutier produs a lăsat un impact asupra psihicului acesteia, care neștiind cum se va descurca, i-au fost provocate sentimente de neîncredere în forțele proprii, deoarece nu știa dacă o sa-și recapete integritatea fizică și psihică și va reveni la viața normală. Prin urmare, Colegiul apreciază ca întemeiate concluziile instanței de apel în vederea stabilirii cuantumului despăgubirilor morale în mărime de 70.000 lei.

În acest context, instanța de recurs consideră ca nefondate alegațiile recurentului, prin care se invocă că prejudiciul moral încasat de la inculpat este excesiv de mare și vine în contradicție cu prevederile art. 41 CEDO, deoarece instanța de apel a efectuat o evaluare obiectivă a prejudiciului moral, în raport cu cele săvârșite de inculpat, învederând starea materială a acestuia și suferințele psihice cauzate părții vătămate și nu a admis ca ultima să ajungă la o îmbogățire netemeinică.

Referitor la argumentul apărătorului invocat în recurs, că conform bonului de plată, partea vătămată a achitat pentru asistență juridică suma de 5.000 lei, însă la materialele cauzei nu se regăsește lista detaliată a actelor și acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestuia cu tariful și orarul, Colegiul penal menționează că din materialele cauzei se atestă, că partea vătămată Morozova N., începând cu etapa urmăririi penale și pe tot parcursul examinării cauzei a fost reprezentată de avocatul Tataru G., în baza mandatului nr. 1033197 din 24.10.2016 (f.d. 45). De asemenea, tot din actele cauzei se reține că o dată cu solicitarea compensării cheltuielilor pentru asistență juridică acordată la examinarea cauzei, avocatul Tataru G., a anexat ca dovadă copia ordinului de plată în sumă de 5.000 lei.

Prin urmare, ținând cont de esența juridică a prezentei spețe, munca efectiv depusă de către avocat, care a participat la mai multe acțiuni de urmărire penală, depunerea cererilor de recunoaștere a lui Morozova N. în calitate de parte vătămată, participarea la audierea părții vătămate/civile, la aducerea la cunoștință a raportului de expertiză medico-legală, întocmirea cererii de chemare în judecată privind repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, participarea la ședințele de judecată și întocmirea, și depunerea cererii de apel, instanța de recurs consideră că suma de 5.000 lei, reprezintă o compensație rezonabilă și echitabilă pentru cheltuielile de asistență juridică suportate de către Morozova N. la judecarea cauzei.

Reieșind din considerentele sus menționate, se constată că instanța de apel, justificat a concluzionat că cuantumul cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5.000 lei, solicitat de către Morozova N. ca cheltuieli suportate pentru acordarea asistenței juridice la soluționarea cauzei, este una reală, rezonabilă și de loc excesivă, după cum insistă recurentul.

Prin urmare, Colegiului penal consideră, că temeiul pentru recurs invocat de către apărătorul inculpatului, prin prisma dispoziției pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în prezenta speță, nu este incident și nu constituie o careva

eroare de drept, ce ar servi drept temei de implicare în sensul casării deciziei contestate.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

Având în vedere cele menționate mai sus, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, la caz, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Mocanu Serghei în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui **Alexandru Vadim Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 17 ianuarie 2018.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie